

Česká republika

Česká školní inspekce

Inspektorát v kraji Vysočina - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Mohelno, okres Třebíč

675 75 Mohelno 232

Identifikátor školy: 600 122 182

Termín konání orientační inspekce: 22. – 28. duben 2003

Čj.:	114 091/03-11021
Signatura:	ok4cw108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Základní škola Mohelno, okres Třebíč je příspěvkovou organizací zřízenou Obcí Mohelno, 675 75 Mohelno 232. Kromě základní školy o kapacitě 360 žáků je její součástí školní družina s kapacitou 30 žáků a školní jídelna pro 250 strávníků. Ve školním roce 2002/2003 navštěvuje první až devátý ročník ve 12 třídách základní školy celkem 261 žáků z Mohelna a osmi menších spádových obcí. Pracuje zde osmnáct pedagogických a devět nepedagogických pracovníků. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaných předmětech ve školním roce 2002/2003
- materiálně technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaných předmětech ve školním roce 2002/2003
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v základní škole v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika, přírodověda, vlastivěda, chemie, fyzika, dějepis a občanská výchova ve školním roce 2002/2003

Současně ve škole proběhly tři tematické inspekce. První byla zaměřena na prevenci sociálně patologických jevů, druhá na hodnocení realizace projektu PI - Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání a třetí na sledování a hodnocení činnosti školní družiny.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení se týká sledovaných předmětů. Český jazyk, anglický jazyk, matematiku, chemii, fyziku a dějepis na druhém stupni vyučují pracovníci s odbornou a pedagogickou způsobilostí, kvalifikovaně je zajištěno i výchovné poradenství. Pouze občanská výchova v osmém ročníku, vlastivěda, přírodověda a část hodin českého jazyka, anglického jazyka a matematiky na prvním stupni jsou vyučovány bez požadované kvalifikace. V oddělení školní družiny působí vychovatelka, jejíž vzdělání splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti v souladu s platnou právní normou.

Ředitelka školy při sestavování úvazků zohlednila současné personální možnosti dané velikostí školy i dosavadní učitelskou praxi, zkušenosti a vzdělání pedagogických pracovníků. Jako poradní a metodické orgány slouží především pedagogická rada, metodické sdružení a předmětové komise. Jejich činnost probíhá pravidelně a je dokladována zápisy s velmi dobrou vypovídací hodnotou. Aktuální úkoly řeší pedagogičtí i správní zaměstnanci na provozních poradách. Pro školu je rovněž důležitý soustavný kontakt se členy zastupitelstva obce. Činnost poradních a metodických orgánů odpovídá velikosti školy a jejím potřebám.

Výchovný poradce absolvoval potřebné dvouleté specializační studium. Jeho činnost se zaměřuje na péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a profesní poradenství. Další aktivity vyvíjí zvláště v oblasti prevence sociálně patologických jevů, např. vytváření, zadávání

a zpracování dotazníků pro žáky i rodiče. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vypracovány individuální plány, kompetentní pracovníci sledují jejich plnění, vyučující těmto žákům při výuce věnují potřebnou péči.

Mladým učitelům s krátkou praxí a nekvalifikovaným pedagogickým pracovníkům vedení školy poskytuje potřebnou pomoc v rámci poradních a metodických orgánů i prostřednictvím operativního osobního kontaktu. Ředitelka školy podporuje další vzdělávání učitelů, které probíhá podle stanoveného plánu s četností akcí odpovídající potřebám. Prioritami je vzdělávání v oblasti cizích jazyků a informační technologie, dále se vyučující účastní vzdělávání v rámci své specializace.

Kontrolní činnost má jasně stanovená pravidla a vymezené kompetence. Veškeré aktivity jsou pravidelně vyhodnocovány, zjištění pak projednávána s konkrétními pracovníky, prezentována na jednáních předmětových komisí i pedagogické rady a následně jsou přijímána patřičná opatření. Kontrolní systém je funkční a odpovídá potřebám a velikosti školy.

Činnost školy včetně jejích součástí upravují organizační řád, řád školy a další materiály, které obsahují potřebné informace k účinnému zajištění výchovně vzdělávací činnosti. Kompetence vedoucích pracovníků všech součástí školy jsou dány v písemných náplních práce. Organizace vyučování je v souladu s platným učebním programem pro základní školy. Sestavený rozvrh hodin respektuje obecné právní předpisy odpovídající zásadám správné psychohygieny. Řád školy obsahuje náležitě informace a jasně stanovená pravidla. Kromě volitelných a nepovinných předmětů využívají žáci širokou nabídku zájmových kroužků. Velice úspěšně se zapojují do naukových, sportovních a výtvarných soutěží, účastní se olympiád z německého jazyka, matematiky, chemie, dějepisu, pythagoriády a soutěže Mladý historik.

Vnitřní informační systém školy je funkční. Informace jsou předávány vzhledem k velikosti školy převážně osobním kontaktem, na provozních poradách, na jednání pedagogické rady a prostřednictvím informačních nástěnek ve sborovně. Důležité informace organizačního a právního charakteru mohou pracovníci získat i prostřednictvím školní výpočetní techniky.

Informovanost žáků zajišťují převážně třídní učitelé, je využíván školní časopis. Nástěnky ve třídách a na chodbách obsahují informace z oblasti protidrogové prevence, volby povolání, ekologie, úspěšnosti školy v soutěžích a některé další zajímavosti. Žáci mají možnost vyjádřit své názory, přání a podněty prostřednictvím schránky důvěry. Důležitou zpětnou vazbu představuje pro ředitelku školy vyhodnocení dotazníků pro žáky a jejich rodiče i operativní jednání se členy žákovské samosprávy.

Zákonným zástupcům žáků jsou pravidelně poskytovány informace na plenárních a třídních schůzkách, v rámci individuálních konzultací, v žákovských knížkách a deníčcích. Ukázkové vyučovací hodiny pro rodiče, výstavky, kulturní akce, školní ples a další aktivity každoročně přispívají k otevřenosti školy vůči rodičovské veřejnosti, nabízejí další možnosti kontaktu. Některé zajímavosti o škole lze získat i v místním zpravodaji a prostřednictvím videokazet.

Další rozvoj školy pozitivně ovlivňuje velmi dobrá spolupráce se zřizovatelem, sdružením rodičů, školami a školskými zařízeními v obci a jejím okolí, místní tělovýchovnou jednotou, pedagogicko-psychologickou poradnou a řadou dalších partnerů.

Jako doplnění výuky organizuje škola literárně-historické a odborné exkurze, návštěvy divadelních představení, besedy a výstavky (např. v projektu Jak dřív lidé žili, Cesta za předky).

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou hodnoceny jako příkladné.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola v současné době využívá dvě budovy, jež jsou majetkem obce. Hlavní budova, ve které je umístěno ředitelství a druhý stupeň, byla postavena v první polovině minulého století. Kromě kmenových tříd jsou v ní odborné učebny přírodopisu, fyziky a chemie, výpočetní techniky, dílna pro výuku praktických činností a tělocvična. Jazyková učebna ve škole zřízena není. Je zde rovněž umístěna školní jídelna. Ve druhé, nepříliš vzdálené budově, se nacházejí třídy prvního stupně a školní družina.

Učebny jsou vybaveny novějším i starším udržovaným nábytkem s potřebnými odkládacími a úložnými prostory. Ve třídách mají učitelé a žáci k dispozici gramatické přehledy, mapy a nástěnné tabule pro výuku společenských, přírodovědných i výchovných předmětů, geometrické modely apod. Množství obrazových a textových materiálů, učebních pomůcek a výtvarných prací žáků dotváří vysoce estetické prostředí. Žákovská i učitelská knihovna obsahují kromě beletrie i řadu encyklopedických titulů, škola je v dostatečném množství vybavena odbornou i pedagogickou literaturou.

Vyučující mají k dispozici televizní přijímače, videopřehrávače, přenosné radiomagnetofony, a další, většinou již zastaralou didaktickou techniku.

Využívány jsou souvislé řady vhodných učebnic včetně pracovních sešitů, sbírky úloh, matematické tabulky, slovníky, jazykové příručky a další drobné vybavení, které škola žákům poskytuje v souladu s platnými předpisy. Část pomůcek a kopírovaných textů připravují vyučující svépomocí. Materiální podmínky pro výuku sledovaných předmětů umožňují plnění zvoleného vzdělávacího programu.

ŠD využívá pro svou činnost vlastní hernu zřízenou z bývalé učebny a umístěnou v budově prvního stupně základní školy. Tento prostor je členitý, nabízí místa k odpočinku, samostatné činnosti i různým zájmovým aktivitám. Svým uspořádáním se výrazně odlišuje od školních tříd a umožňuje partnerskou komunikaci mezi žáky i vychovatelkou. Je vybaven starším poměrně dobře udržovaným nábytkem. K dispozici je audiotechnika, společenské a stolní hry, konstrukční stavebnice, nástroje orffovského instrumentáře, loutkové divadlo, materiál pro výtvarné činnosti, časopisy, dětská beletrie, poezie i naučná literatura. Velké množství výtvarných i rukodělných prací žáků zdobí prostor herny. Vybavení i uspořádání místnosti odpovídá potřebám žáků mladšího školního věku. Pouze stoly a židle jedné velikosti nejsou vhodné pro nejmladší žáky.

Materiálně technické podmínky jsou podle možností zřizovatele postupně zlepšovány.

Materiálně-technické podmínky ve sledovaných předmětech jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE VYBRANÝCH PŘEDMĚTECH

Realizace vzdělávacího programu

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění pozdějších předpisů. Ředitelkou sestavený učební plán pro školní rok 2002/2003 zahrnuje všechny stanovené předměty, dodržuje jejich daný minimální počet hodin a týdenní časové dotace. Výuka všech sledovaných předmětů je v souladu s osnovami zvoleného vzdělávacího programu.

Volitelnými předměty v sedmém až devátém ročníku jsou semináře ze společenskovedních a přírodovědných předmětů, seminář a praktika ze zeměpisu, konverzace v německém jazyku, technické činnosti, základy ekonomiky a účetnictví, informatika a domácnost. Z nepovinných předmětů je vyučováno náboženství.

Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

System a způsob kontroly naplňování učebního plánu a učebních osnov je účinný.

Realizace vzdělávání a výchovy je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk

Českému jazyku vyučují ve většině ročníků prvního a ve všech ročnících druhého stupně kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci. Učivo probírali vždy v souladu s učebními osnovami, při dlouhodobém plánování i bezprostřední přípravě však často kladli větší důraz na obsahovou stránku výuky než na její metodické vedení. Hospitované vyučovací hodiny probíhaly v mimořádně podnětných kmenových učebnách s množstvím materiálů určených k podpoře výchovně vzdělávacího procesu. Žáci pracovali s vhodnými učebnicemi, pracovními sešity, kopírovanými textovými materiály, na prvním stupni pak s dalšími učebními pomůckami. Jen ojediněle byly využívány jazykové příručky a didaktická technika.

Většina sledovaných hodin měla podobnou organizační strukturu. Z vyučovacích metod převládá výklad, řízený rozhovor, společná nebo individuální práce s učebnicí. Zařazované skupinové aktivity měly jen zřídka charakter skutečně tvůrčí týmové práce. V jedné hodině byly využity herní prvky. Vyučující interpretovali učivo srozumitelně a věcně správně, vedli žáky k aktivnímu myšlení a vytváření systému vědomostí. Většinou věnovali dostatečnou péči žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, méně alternativních činností nabízeli žákům nadprůměrně nadaným. Relaxační prvky zařazovali velmi sporadicky, což se negativně projevilo zejména v nižších ročnících. Komunikativní dovednosti žáků rozvíjeli v menší míře.

Vstupní motivace se v těchto vyučovacích hodinách omezila na sdělení vyučovacích cílů. V průběhu hodin učitelé žáky motivovali slovním i numerickým hodnocením, povzbuzením, pochvalou, využívali jejich zkušenosti i mezipředmětové vztahy. Zpětnou vazbu získávali převážně frontálním opakováním probraného učiva. V závěru hodin často docházelo k časovému deficitu a zbývalo jen málo prostoru pro zhodnocení splnění stanovených úkolů.

Menší část vyučovacích hodin na prvním stupni školy byla vedena na profesionální úrovni, s velkým množstvím využitých učebních pomůcek, vysokou variabilitou prováděných aktivit včetně skupinových a kooperativních činností, s důrazem na rozvíjení komunikativních dovedností a potřebnou diferenciaci učiva. Vyučující aktivizovali žáky vhodně zvolenými relaxačními prvky, velmi dobře uplatňovali vstupní i průběžnou motivaci a rozmanité metody hodnocení.

Ve všech hospitovaných vyučovacích hodinách byly patrné pozitivní interakční vztahy a respektování dohodnutých pravidel. Žáci se chovali ukázněně, až na výjimky projevovali o výuku zájem.

Výsledky výuky pedagogičtí pracovníci ověřují převážně vnitřními evaluačními nástroji.

Česká školní inspekce hodnotí průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu anglický jazyk

Výuku zajišťují na prvním stupni dva pedagogičtí pracovníci s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů tělesná výchova – branná výchova a matematika – branná výchova. Na druhém stupni působí vyučující se vzděláním odpovídajícím platné legislativě, ale bez konkrétní aprobace. Absence odborného vzdělání částečně ovlivnila kvalitu výchovně vzdělávacího procesu jak po stránce jazykové, tak i metodické. Zpracované tematické a časové plány jsou ve většině funkčními dokumenty, probírané učivo bylo v souladu s učebními osnovami. Výuka probíhá ve skupinách a její návaznost mezi jednotlivými ročníky podporují používané učebnice. Vyučující promýšleli přípravu sledovaných hodin včetně využití nakopírovaných textových i obrazových materiálů.

Vyučování probíhalo v kmenových třídách. Sbírkou učebních pomůcek pro jazykové vyučování obsahuje audionahrávky k používaným učebnicím, videokazety, audiotekniku, nástěnné gramatické přehledy, mapy anglicky mluvících zemí, výkladové slovníky, anglickou beletrii a množství vlastnoručně vyrobených učebních pomůcek. Chybí oboustranné slovníky pro přímou práci žáků ve výuce.

V části navštívených hodin byly využity radiomagnetofony s nahrávkami rodilých mluvčích a realizovány herně procvičovací aktivity. Žáci měli k dispozici učebnice, pracovní i vlastní sešity, občas využívali nakopírované textové i obrazové materiály.

Organizace navštívených hodin odpovídala charakteru právě probíraného učiva a stanoveným cílům, k jejichž plnění směřovala většina aktivit. Vyučující vhodně kombinovali frontální způsoby vedení výuky se samostatnými, párovými i skupinovými aktivitami. Nezbytné pokyny prezentovali jasně, srozumitelně a částečně v anglickém jazyce. Zohledňovali žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, v menší míře však vytvářeli individuální možnosti pro talentované žáky. Volba různorodých činností v části hodin působila jako přirozená relaxace. Učitelé důsledně sledovali návaznost na probrané učivo, snažili se vytvářet kompletní jazykové vědomosti a dovednosti žáků, rozvíjeli celou řadu všeobecných kompetencí z oblasti znalostí reálií i kultury. Při výchovně vzdělávacím procesu převážně uplatňovali průběžné motivační metody formou využití mezipředmětových vztahů, zkušeností žáků i informacemi vztahujícími se k zemím studovaného jazyka. Pochopení učiva ověřovali frontálním způsobem, individuální zkoušení s následným hodnocením nebylo využito. Vstupní motivaci velmi často suplovalo pouhé sdělení cílů, které nebylo vždy prezentováno. V závěru části sledovaných hodin nezůstával čas na shrnutí a zhodnocení výkonů žáků. V menší míře byla věnována pozornost rozvíjení schopnosti sebehodnocení a sebekontroly. Ojedinele docházelo k chybné interpretaci učiva a časovému deficitu v závěru hodin.

Příznivé interakční vztahy založené na vzájemném respektu, toleranci a dodržování dohodnutých pravidel chování pozitivně ovlivňovaly průběh výuky. V některých sledovaných hodinách nebyl kladen dostatečný důraz na rozvoj komunikativních dovedností.

Výsledky vzdělávání a výchovy jsou průběžně sledovány a vyhodnocovány.

V průběhu a výsledcích vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce jsou negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova a dějepis

Dějepis ve všech ročnících vyučuje učitelka s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Většina vyučujících občanské výchovy má kvalifikaci odpovídající platným předpisům, ale bez potřebné aprobovanosti. Tato skutečnost neovlivnila negativně kvalitu výchovně vzdělávacího procesu.

Vyučující postupovali podle funkčních tematických a časových plánů, sledované hodiny měly promyšlenou strukturu, probírané učivo korespondovalo s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Kvalitu výuky podporovaly vhodné učebnice a řada dalších učebních pomůcek – dějepisné atlasy, mapy, obrazové a textové materiály. Didaktickou techniku učitelé k podpoře výuky nevyužili.

V úvodu hodin byly vždy zřetelně koncipovány výchovně vzdělávací cíle, k jejichž naplnění pak směřovaly veškeré prováděné činnosti. Kromě frontálních metod zařazovali vyučující rovněž kooperativní aktivity a dávali žákům prostor pro samostatné vyhledávání a zpracování informací. V části hodin pak dostali žáci příležitost výsledky aktivní práce vhodným způsobem prezentovat, jinde docházelo pouze k jejich frontálnímu shrnutí. Efektivitu zvyšovala názornost, využití mezipředmětových vztahů, vedení žáků k logickému myšlení a vyvozování závěrů. V hodinách občanské výchovy bylo zřetelné působení na žáky zejména v oblasti společenského vystupování, mezilidských vztahů, předcházení sociálně patologickým jevům a ekologické výchovy. Méně pozornosti bylo v obou předmětech věnováno aktuálním událostem ze současného společenského a politického dění.

Převažovalo zejména průběžné motivační působení vyučujících založené na slovním hodnocení výkonů žáků, pochvalách nebo na vhodné aktualizaci učiva. Při pozitivně zaměřeném hodnocení učitelé respektovali individuální dispozice žáků. V části hodin žáci své výkony hodnotili sami nebo vzájemně.

Výuka probíhala v klidném prostředí vzájemného respektu. Žáci pracovali se zájmem, využívali možnost vyjádření vlastního názoru, cílené rozvíjení komunikativních dovedností však bylo zaznamenáno jen v části hodin.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova a dějepis mají velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech (matematika, přírodověda, vlastivěda, chemie a fyzika)

Výuka byla realizována převážně vyučujícími s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Část hospitovaných hodin byla učena vyučující, jejíž kvalifikace neodpovídá platným předpisům.

Promyšlená perspektivní i bezprostřední příprava na vyučování zohledňovala aktuální stav třídy i psychohygienické podmínky výuky. Většina sledovaných vyučovacích hodin byla velmi dobře metodicky i organizačně zabezpečena.

Výuka probíhala na prvním stupni v kmenových třídách, na druhém stupni v odborné učebně. Materiální podmínky jsou velmi dobré, žáci mají k dispozici potřebné učebnice, pracovní sešity a další učební zdroje. Struktura vyučovacích hodin odpovídala věku a schopnostem žáků. Výběr, sled a množství informací byly vhodně voleny, navazovaly na předchozí znalosti a dovednosti.

Ve vyučování, zvláště na druhém stupni, bylo uplatněno aktivní učení a konstruktivní styl výuky – řešení problémů, tvořivé myšlení, práce ve skupinách, herní formy a částečně i kooperativní činnosti. Výběr, sled i množství informací odpovídaly věku a možnostem žáků. Vyučující využívali mezipředmětové vztahy, návaznost na praxi, učení v souvislostech, regionální i ekologické prvky. Vhodně používali názorné pomůcky a další zdroje učebních informací – žákovské i demonstrační pokusy, vzorky látek, mapy, obrazy, obrazové publikace, a některé alternativní materiály. Učivo interpretovali věcně správně. Účelně ověřovali a upevňovali získané vědomosti, cíleně rozvíjeli schopnost jejich praktické aplikace.

Podporovali aktivitu žáků pozitivně motivačními prvky hlavně v průběhu vyučovacích hodin, povzbuzovali je slovním i numerickým hodnocením. Dbali na upevňování sociálních a komunikativních kompetencí, včetně naslouchání, porozumění a vzájemné spolupráce. Vedli žáky k vyslovení vlastního názoru i uplatnění sebekontroly a sebehodnocení. Zvláště v matematice uplatňovali individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, méně již k žákům talentovaným. V závěru některých sledovaných hodin mohli žáci spolu s vyučujícími vyjádřit svoje názory na splnění cíle i průběh hodiny a zhodnotit svoji činnost.

V některých vyučovacích hodinách na prvním stupni použité organizační formy i přes zařazení skupinových činností omezovaly využití kooperativních prvků a uplatnění samostatného a aktivního učení.

Výuka probíhala v klidné a vstřícné atmosféře, založené na respektování dohodnutých pravidel a na vzájemné toleranci. Žáci zodpovědně plnili dané úkoly.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky vzdělávání a výchovy vedení školy zjišťuje rozmanitými převážně vlastními evaluačními nástroji. K tomuto účelu ředitelka vypracovala systém autoevaluace výchovně vzdělávacího procesu pro školní rok 2002/2003. Společně s blízkou úplnou základní školou dochází k vnějšímu srovnávání úrovně znalostí a dovedností žáků v matematice a na prvním stupni i z českého jazyka.

Zjištěné výsledky ředitelka zpracovává, vyhodnocuje a přijímá odpovídající opatření. Konkrétní poznatky projednává s jednotlivými pracovníky. Obecné závěry prezentuje na jednáních pedagogické rady a následně je využívá při plánování kontrolní a hospitační činnosti, při orientaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a při jejich hodnocení nadtarifními složkami platu. Kontinuální hodnotící činnost přispívá ke zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu a sebereflexi školy.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech hodnoceny jako velmi dobré.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Organizace a průběh činností ve školní družině (dále ŠD)

Povinná dokumentace je vedena průkazným způsobem. Velmi dobrou vypovídací úroveň má Přehled výchovně vzdělávací práce. Zápisy o činnosti vychovatelka signuje. Jako přihlášky slouží zápisové lístky, které zároveň informují prokazatelným způsobem o zdravotním stavu a zájmové činnosti žáků, o době i způsobu odchodu ze školní družiny a o kontaktu na zákonné zástupce. Vnitřní řád obsahuje informace o provozní době, lokalizaci herny, způsobu přihlašování, bezplatném pobytu žáků, podmínkách docházky, zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, pitném režimu, užívání dalších prostor školy, postupu vychovatelky při nevyzvednutí žáka, dočasném umístění žáků, možnosti kontaktu zákonných zástupců s vychovatelkou. Chybí sdělení o způsobu odhlášení či vyloučení žáka a pro kontakt rodičů s vychovatelkou nejsou stanovena přesná pravidla. Žádné z ustanovení není v rozporu s platnými právními

normami. Rodiče nebyli prokazatelným způsobem s vnitřním řádem seznámeni. V docházkovém sešitě je vykazováno 24 žáků přihlášených k pravidelné docházce a 12 jako účastníků akcí pořádaných ŠD. Počet zapsaných žáků k pravidelné docházce nepřekračuje kapacitu ŠD stanovenou v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. V průběhu dne dochází k obměně žáků, jejich počet kolísá v závislosti na dalších aktivitách školy i dojíždění žáků ze spádových obcí. Z nepovinné dokumentace je zpracován celoroční plán práce a měsíční plány rozpracované do jednotlivých týdnů. Plánování probíhá v rámci školní družiny a odpovídá její velikosti i konkrétním podmínkám. Při jejich zpracování vychovatelka přihlíží k přáním a požadavkům žáků. Aktivity družiny sehrávají hladnou roli v primární prevenci sociálně patologických jevů. Příprava na jednotlivé činnosti byla promyšlená včetně potřebných materiálů a pomůcek.

Jednotlivé činnosti ŠD probíhají podle týdenního časového harmonogramu, v reálném provozu mezi nimi není striktní hranice. Odpočinkové činnosti jsou zařazeny do denního režimu před vyučováním a následně po něm. Každý den jsou realizovány zájmové činnosti po společném obědě (v týdenním rozvrhu jsou naplánovány následující – přírodovědné, pracovní, estetické, tělovýchovné a zábavné procvičování učiva formou didaktických her). Rekreační činnosti, u kterých převažuje aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými prvky, mají v organizaci dne vymezený prostor v jeho závěru. Skladba jednotlivých činností převážně respektuje zdravotní i psychohygienická hlediska. Pouze zařazení zájmové tělovýchovné činnosti po společném obědě není příliš vhodné.

Organizace navštívených aktivit odpovídala charakteru činností, téměř vždy respektovala věkové zvláštnosti žáků. Užité formy a metody vycházely ze zásad pedagogiky volného času. Vychovatelka volila nedirektivní způsob vedení, zohledňovala volbu a zájem žáků. Rozvíjela jejich vědomosti i dovednosti získané ve škole, podporovala jejich zájem i radost z prováděných činností a svým přístupem se snažila formovat příznivé sociální vztahy. V navštívených odpočinkových činnostech žáci dle vlastního rozhodnutí volili mezi organizovanými klidovými hrami, spontánními kolektivními nebo individuálními aktivitami. V jejich průběhu probíhala otevřená komunikace mezi žáky navzájem i vychovatelkou založena na vzájemném respektu a toleranci. Žákům byl dán prostor pro seberealizaci, rozvoj jejich fantazie, tvořivosti, aktivity a spolupráce. Zájmové tělovýchovné činnosti probíhaly v tělocvičně, vybrané aktivity vycházely z osnov vzdělávacího programu školy. Při herních soutěživých aktivitách byl kladen důraz na zásady bezpečnosti, chování v duchu fair play i rozvoj tělesné zdatnosti. Hospitované činnosti probíhaly v přátelské atmosféře s pozitivní vzájemnou otevřeností a vstřícností za neustálého kladného povzbuzování a motivačního hodnocení.

Vzhledem k velikosti ŠD i počtu zájmových kroužků organizovaných školou další zájmové útvary nefungují. Vhodná prezentace ŠD probíhá v rámci školních akcí (výstavky výtvarných a rukodělných prací, veřejná vystoupení).

Organizace a průběh činností ve školní družině je hodnocen jako velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 1808/2000 vydané Školským úřadem Třebíč dne 30. listopadu 2000 se shoduje se Zřizovací listinou vydanou na základě usnesení Obecního zastupitelstva v Mohelně dne 16. října 1998.

Tematická inspekce – prevence sociálně patologických jevů

Při zajišťování prevence sociálně patologických jevů vychází škola z metodických pokynů MŠMT čj. 14 514/2000-51 a čj. 28 275/2000-22.

Byla vypracována koncepce prevence zneužívání návykových látek a dalších sociálně patologických jevů u dětí. Její součástí jsou základní principy účinných preventivních opatření, protidrogová preventivní strategie, prioritní aktivity uplatňované v rámci Minimálního preventivního programu, preventivní program školy v oblasti primární prevence a postup školy v případě výskytu zneužívání návykových látek nebo jiných sociálně patologických jevů. Dokument je detailně rozpracován a zaměřen na skupiny žáků podle věku. Stanoví hlavní úkoly pro oblast vytváření pozitivního klimatu školy, vzdělávání žáků a pedagogických pracovníků i spolupráci s rodiči. Zahrnuje i konkrétní plán aktivit pro stávající školní rok. V oblasti primární prevence je důraz kladen zejména na dostatečnou nabídku zájmových kroužků a jiných mimoškolních činností pro smysluplné využití volného času. Na plnění Minimálního preventivního programu se kromě školní metodičky prevence a výchovného poradce podílejí zejména třídní učitelé, vyučující předmětů občanská výchova, rodinná výchova a přírodopis, v rámci svých možností pak další pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci. Žáci mají možnost vyjádřit své názory prostřednictvím schránky důvěry a pravidelně zadávaných dotazníků. Pozitivním faktorem je příznivé klima školy a zřetelný důraz na osobnostní a sociální výchovu žáků v průběhu celého školního roku. Materiální vybavení školy v této oblasti odpovídá jejím potřebám.

Nejdůležitějším partnerem školy a garantem její činnosti je pedagogicko psychologická poradna.

Škola se problematikou prevence sociálně patologických jevů zabývá a přijatý systém je funkční.

Souběžně s orientační inspekcí proběhla tematická inspekce „Hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání.“ Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003 a na webových stránkách ČŠI.

Ekologická výchova

Škola je dlouhodobě a s vynikajícími výsledky zapojena do projektů hnutí pro ekologickou výchovu Tereza. Od roku 1992 v projektu **Modré z nebe** (měření kyselých dešťů) a od roku 1996 v dalším projektu **Ozón** (v roce 2000 a 2002 získal žák školy 1. místo v ČR). Od roku 1996 plní žáci školy úkoly literárně historických projektů – **Jak dřív lidé žili** a **Cesta za předky**. Ve výtvarné soutěži těchto projektů získali žáci školy první, třetí, páté a deváté místo v České republice. V ekologické soutěži **Energie** a **Přes tři schody do života** získala škola cenu za nejlepší projekt.

Pozitivem jsou i další ekologické aktivity – pravidelná organizace Dnů Země, úklid vzácné přírodní lokality Hadcová step, vysazování stromků, literárně ekologická pásma (Globální

problémy, Ekologická výchova na ZŠ), výroba a výstavka výrobků v celoškolsním projektu **Odpad – budoucí strašidlo** a řada dalších aktivit.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy Mohelno vydaná na základě usnesení Obecního zastupitelstva v Mohelně dne 16. října 1998 s účinností od 1. ledna 1999
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 32/2000 vydané Školským úřadem Třebíč dne 6. ledna 2000 s účinností od 1. ledna 2000
3. Povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
4. Výroční zpráva o činnosti školy – školní rok 2001/2002
5. Koncepční záměr školy pro školní rok 2002/2003
6. organizační řád školy
7. řád školní družiny platný ve školním roce 2002/2003
8. měsíční a týdenní plány školní družiny pro školní rok 2002/2003
9. Celoroční plán práce školní družiny pro školní rok 2002/2003
10. plán výchovného poradenství
11. Koncepce prevence zneužívání návykových látek a dalších sociálně patologických jevů u dětí
12. Minimální preventivní program pro ZŠ Mohelno 232 - Škola bez drog
13. plán hospitační činnosti
14. plán spolupráce s ostatními institucemi
15. plán pedagogických rad a provozních porad
16. plán a přehled školních a mimoškolních akcí
17. plány práce a zápisy z jednání metodického sdružení a předmětových komisí
18. Evaluace školy ve školním roce 2002/2003
19. přehled zájmové činnosti ve školním roce 2002/2003
20. přehled školních soutěží a projektů
21. hospitační záznamy vedení školy
22. analýza kontrolní činnosti
23. tematické a časové plány vyučujících
24. písemné a výtvarné práce žáků
25. žakovské knížky a deníčky
26. plán a přehled dalšího vzdělávání učitelů
27. dotazníky pro žáky a rodiče
28. individuální plány pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou vzhledem k možnostem školy efektivně využívány. Většina pedagogických pracovníků se v zájmu kvality výchovně vzdělávacího procesu aktivně zapojuje do organizace školních i mimoškolních aktivit a do dalšího vzdělávání. Realizace různých akcí a projektů, zájmová činnost i příznivé klima školy jsou účinným faktorem primární prevence sociálně patologických jevů.

Materiálně-technické podmínky umožňují plnění zvoleného vzdělávacího programu. Průběh výchovně vzdělávací činnosti školy odpovídá potřebám, schopnostem a zájmům žáků a to nejen v oblasti rozvíjení vědomostí a dovedností žáků, ale i v oblasti vytváření postojů, hodnot a interakčních vztahů. Jeho kvalitu příznivě podporují příznivé interakční vztahy a mimořádně podnětné prostředí školy.

Ve výchovně vzdělávací činnosti školy jsou účinně uplatňovány různorodé formy ekologické výchovy a cílená orientace žáků ke zdravému životnímu stylu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslav Hutař
Členové týmu	PaedDr. Olga Drápalová
	PhDr. Dana Musilová

Další zaměstnanci ČŠI

Renáta Hánová

V Třebíči dne 7. května 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. května 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Ludmila Cabejšková

Ludmila Cabejšková, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KÚ kraje Vysočina – odb. školství	2003-05-26	123/093
Ob. Ú. Mohelno	2003-05-26	120/03
Rada školy	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány